

Andrzej Piotrowski, Krystyna Piotrowska, Mirosław Mikłowski

Drohiczyn, woj. białostockie. Stanowisko I - osada zachodnia

Informator Archeologiczny : badania 21, 140-141

1987

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Określenie chronologii i przynależności kulturowej materiałów pochodzących z tego stanowiska stwarza wiele problemów. Niewielka ich część daje się zaklasyfikować do dwóch faz:

1. wczesna epoka żelaza /i młodszy okres przedrzymski ?/ - z elementami kultur miłogradzkiej, zarubinieckiej, żużyckiej i grobów kloszowych [?], z przewagą wpływów wschodnich,
2. wczesne średniowiecze - VIII-IX i XII-XIII wiek.

Ponadto stwierdzono tu również występowanie półaurowca i narzędzi krzemieniowych z epoki kamienia [?] oraz ceramikę nowożytną [XVI-XVII w.].

Stanowisko nie rokuje większych nadziei badawczych ze względu na poważny stopień jego zniszczenia, spowodowany orką i procesami stokowymi.

DROHICZYN
woj. białostockie
Stanowisko I - osada zachodnia

Państwowe Muzeum Archeologiczne
w Warszawie

Badania prowadził mgr Andrzej Piotrowicz /autor sprawozdania/ przy współpracy mgr Krystyny Piłowskiej i Mirosława Mikiłowakiego. Finansowało PMA w Warszawie. Szósty sezon badań. Wczesnośredniowieczna osada podgrodowa [XI - XIII w.].

Po rocznej przerwie wznowiono prace na terenie znajdującym się między murem seminarium duchownego, a korytem Bugu. Badania prowadzono na obszarze ćwiartek C i D ara 57. Otworzono wykopy o łącznej powierzchni 50 m².

Stwierdzono występowanie trzech warstw kulturowych o grubościach około 70 cm [warstwa I/, 25 - 35 cm [warstwa II/ i 45 - 50 cm [warstwa III/. W warstwie pierwszej znaleziono liczne, drobne fragmenty naczyń nowożytnych, średniowiecznych, rzadziej - wczesnośredniowiecznych, a także ułamki cegieł. Materiał był przemieszany w obrębie całej warstwy. Poniżej zalegała warstwa II o barwie brązowo-jasnoszarej, miejscami - ciemnobrunatnej, a pod nią warstwa III - szara i ciemnoszara. Całec tworzył szary, silnie zbity, zawierający niekiedy rdzawe wytrącenia, piasek.

W trakcie badań odsłonięto tylko jeden obiekt, którego pierwotne przeznaczenie można było określić. Było to palenisko 1/87 o wymiarach 150 x 160 cm odkryte na granicy ćwiartek C i D. Miało ono obstawę kamienną zniszczoną od strony południowej przez wybieranie kamieni. Kartaltem palenisko zbliżone było do kołistego, zorientowane na osi N-S. W przekroju palenisko tworzyło nieckowate zagłębienie o miąższości dochodzącej do około 22 cm. Kolejny obiekt oznaczony numerem 2/87, odkryto w części środkowej ćwiartki D. Zarysował się on jako brunatne zaciemnienie ciągnące się ku północnej krawędzi wykopu. Przy jego zachodniej granicy odsłonięto ciemnobrunatny ślad po balce drewnianej. W północnej partii obiektu 2/87, tuż przy krawędzi ćwiartki odkryto półkoliste skupisko przepalonych kamieni. W przekroju zaciemnienie zarysowało się nieckowato, stopniowo wypływając się w kierunku południowym. Największa głębokość w odsłoniętej partii obiektu dochodziła do 23 cm. Wymiary obiektu 2/87 na ćwiartce D: 120 x 245 cm.

Wśród zabytków znalezionych podczas eksploracji obu ćwiartek wyróżniły się: 3 fragmenty bransolet wykonanych z niebieskiego i czarnego szkła, lita bransoleta z brązu, zrobiony w podobny sposób pierścionek, mała osetka z szarego łupku, paciorek z bezbarwnego szkła, zdeformowany pierścionek z brązowej taśmy, rozprostowany brązowy kabłączek skroniowy z esowatym uszkiem. Bardzo interesującym odkryciem był fragment czaszki kozy [?] z regularnymi nacięciami poziomymi, pionowymi i ukośnymi, usytuowanymi w nasady poroża. Poza tym znaleziono dużą liczbę gwoździ żelaznych oraz surowiec rogowy ze śladami odcinania piłą.

Materiał masowy stanowiły ułamki naczyń i kości zwierzęce. W ceramice dominowały fragmenty garnków typu drohiczyńskiego. Sporadycznie występowały relikty naczyń z cylindryczną szyjką, a zupełnie pojedynczymi znaleździakami były ułamki niskich, półkuliastych miseczek zdobionych płytkami, poziomymi łóbkami dookołnymi.

Chronologia odkrytych obiektów i zabytków zamyka się w ramach od XI do XIII w.

Materiały i dokumentacja znajdują się w PMA w Warszawie.

Przewiduje się kontynuowanie badań.

DROHICZYN "Ruska Strona"
woj. siedleckie
Stanowisko I

Konserwator Zabytków Archeologicznych
w Białymstoku

Badania prowadziła mgr Krystyna Bieńkowska przy współudziale mgr Haliny Karwowskiej. Finansował WKZ w Białymstoku. Osada i cmentarzysko wczesnośredniowieczne /XI-XIII w./.

Stanowisko położone jest na wysokim, lewym brzegu Bugu, w zakolu rzeki w odległości około 350 m na południe od grodziska w Drohiczynie. Przebadano przestrzeń o powierzchni 61 m². Dwa pierwsze wykopy, założone bliżej grodziska, nie dostarczyły materiału wcześniejszego aniżeli późne średniowiecze i czasy nowożytne.

Wykop III założony w odległości około 150 m na wschód od miejsca tzw. "Cerkwiskiem" dostarczył materiału wczesnośredniowiecznego.

Na powierzchni 24 m² odsłonięto 4 jamy oraz 6 pochówków szkieletowych. Jamy zawierały fragmenty ceramiki i kości.

Najbardziej interesującą była jama 2, na dnie której leżała czaszka zwierzęca /krowy?/ z nożem żelaznym, nad nią zalegała duża ilość ceramiki typowej dla wczesnośredniowiecznego Drohiczyna oraz żużla. Jamy występowały zarówno na poziomie jam grobowych /0,40 m/, jak i pod nimi. Zmarłych chowano w pozycji wyprostowanej, na wznak z głową na zachód, z większym lub mniejszym odchyleniem na południe. Tylko pochówek nr 6 zawierał wyposażenie w postaci dolnej partii naczynia ustawionego u stóp zmarłego. Jest to niewielkie baniaste naczynie, obtaczane o dnie niewyodrębnionym, z podsypką. Średnica dna - 8,5 cm, brzuśca 14, zachowana wysokość - 10 cm, powierzchnia brzuśca zdobiona pojedynczymi żłobkami dookołnymi, glina szarobrunatna ochudzona była domieszką tłuczni. Między kośćmi zniszczonych szkieletów znaleziono krzyżyk z szarego łupku. Ramiona w przekroju czworokątne o zaokrąglonych narożach. Długość ramion - 4 cm i 3,2 cm. Znaleziono również kilka noży żelaznych, gwoździ oraz dużą ilość ceramiki.

Wydobyty materiał jest charakterystyczny dla wczesnośredniowiecznego Drohiczyna.

Badania będą kontynuowane.

DROHICZYN
woj. białostockie
Stanowisko 9 - "Kosie Rowy"

patrz
okres halszacki

GARBÓW
woj. lubelskie
Stanowisko 3

Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej
Katedra Archeologii
Muzeum Regionalne w Puławach

Badania prowadził mgr Paweł Lis i mgr Włodzimierz Zieliński. Finansował UMCS w Lublinie. Pierwszy sezon badań. Grodzisko wczesnośredniowieczne.

W kwietniu 1986 r. odkryte zostało niarżane dotąd grodzisko. Zwrócono uwagę, że cypel nazywany "Eamczyskiem", użytkowany do lat dwudziestych obecnego wieku jako cmentarz, posiada od strony zachodniej i północnej wyraźnie sztucznie uformowaną górną partię zbocza. W części południowo-wschodniej nasyp wyraźnie odcina się od naturalnego stoku i tam też występują ślady podwójnych wałów.

Na sąsiednich zboczach lessowej wysoczyzny natrafiono na licznie występujący materiał ceramiczny z VIII-IX i X-XII w.